

จิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอชัยบุรี จังหวัดปทุมธานี

สุวรรณ ชันดี¹ ดร.พรพิมล ประวิตรุ่งเรือง²

¹คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, suwan.kn@northbkk.ac.th

²หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, pronpimol.pa@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตอำเภอชัยบุรี จังหวัดปทุมธานี และศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยภูมิหลังของนักศึกษา กับจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เขตอำเภอชัยบุรี จังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี เขตอำเภอชัยบุรี จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2557 จำนวน 416 ตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ สถิติ t-test และ สถิติ F-test ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 55.3) และ ส่วนมากอายุ 20-21 ปี (ร้อยละ 48.6) ศึกษาสายสังคมศาสตร์ (ร้อยละ 73.1) ศึกษาอยู่ระหว่างชั้นปีที่ 1-4 (ร้อยละ 25) เมื่อพิจารณาระดับจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษา ด้านความรับผิดชอบต่องานของตนเอง ด้านสังคม ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และด้านความรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก (= 3.50) และจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ อายุ สาขา และชั้นปีที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เขตอำเภอชัยบุรี จังหวัดปทุมธานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : จิตสำนึกสาธารณะ, นักศึกษาระดับปริญญาตรี

Abstract

The objective of this research is to study the Public consciousness of undergraduate students at Thanyaburi district and compare the difference between the demographic factors of undergraduate student. The sample was 416 students, academic year 2014. This research was processed with questionnaire and analyzed by statistics, average, standard deviation and inference statistic.

The result shown that the percentage of female were 55.3% and age 20-21 years old 48.6% Major Social Sciences were 73.1% academic year of 1-4 were 25%.

The public consciousness of students on self-responsibility, social, environment conservation found that the high level was (=3.50). The hypothesis testing found that the difference of gender affected the public consciousness statistically significant at the 0.05 level, the difference of age affected statistically significant at the 0.05 level, the differences of major affected statistically significant at the 0.05 level and the differences of class affected the different statistically significant at the 0.05 level .

Keyword: Public consciousness, undergraduate students

1.ความเป็นมาและความสำคัญ

จิตสาธารณะ เป็นการปลูกฝังจิตใจให้บุคคลมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เป็นการสร้างคุณธรรม จริยธรรมซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดจากภายใน "จิตสาธารณะ" เป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญในการปลูกจิตสำนึกให้คนรู้จัก เสียสละ ร่วมแรงร่วมใจ มีความร่วมมือในการทำประโยชน์ เพื่อส่วนรวม ช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ช่วยกันพัฒนา คุณภาพชีวิต เพื่อเป็นหลักการในการดำเนินชีวิต ช่วย แก้ปัญหาและสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สุขแก่สังคม

จิตสาธารณะจึงหมายถึง จิตสำนึกเพื่อส่วนรวม เพราะคำว่า "สาธารณะ" คือ สิ่งที่มีได้เป็นของผู้หนึ่งผู้ใด จิตสาธารณะจึงเป็นความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของในสิ่งที่ เป็นสาธารณะ ในสิทธิและหน้าที่ที่จะดูแลและบำรุงรักษา ร่วมกัน เช่น การช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม โดยการไม่ทิ้ง ขยะลงในแหล่งน้ำ การดูแลรักษาสาธารณะสมบัติ เช่น โทรศัพท์สาธารณะ หลอดไฟที่ให้แสงสว่างตามถนนหนทาง แม้แต่การประหยัดน้ำประปา หรือไฟฟ้า ที่เป็นของส่วนรวม โดยให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าตลอดจนช่วยดูแลรักษา ให้ความช่วยเหลือผู้ทุกข์ยาก หรือผู้ที่ร้องขอความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้ ตลอดจนร่วมมือกระทำเพื่อให้เกิด ปัญหาหรือช่วยกันแก้ปัญหา แต่ต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม

คำว่า "จิตสาธารณะ" หรือ "จิตสำนึกสาธารณะ" (Public Consciousness) เป็นศัพท์ใหม่ในทางสังคมศาสตร์ ซึ่งกำลังได้รับความสนใจจากแวดวงนักวิชาการด้านการพัฒนาอย่างกว้างขวาง ในทางปฏิบัติเมื่อกล่าวถึงคำว่า "จิตสำนึกสาธารณะ" หรืออาจจะเป็นคำอื่นๆ เช่น "จิตอาสา" "จิตสำนึกเพื่อสังคม" "จิตสำนึกเพื่อส่วนรวม" "จิตสำนึกเพื่อมวลชน" ฯลฯ คำเหล่านี้ล้วนแต่มีความหมายที่ใกล้เคียงกันมากขึ้นอยู่กับผู้ใช้ว่าเป็นคนกลุ่มไหน อาจแยก

ย่อยออกไปตามความสนใจเฉพาะกลุ่ม เช่น จิตสำนึกทาง การเมืองในการสร้างประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในสังคม จิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมของวัยรุ่นในชุมชนท้องถิ่น หรือ จิตสำนึกทางสังคม เช่น การพัฒนาชุมชนหรือช่วยเหลือคนยากไร้

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2549) ให้นิยามคำว่า จิตสำนึก (Conscious) หมายถึง ความคิด ความรู้สึกที่อยู่ส่วน ลึกของบุคคล คิดตัวจิตใจอยู่ตลอดเวลา คงทนและไม่เปลี่ยนแปลง โดยง่าย หากรวมคำว่าจิตสำนึกเข้ากับคำว่าสาธารณะ (Public) ซึ่งหมายถึง กิจ สมบัติ สิ่งของ สถานที่ซึ่งไม่ใช่ของ บุคคลใดแต่เป็นของส่วนรวมหรือสังคม "จิตสำนึก สาธารณะ" จึงเกี่ยวข้องกับการรู้สำนึกถึงการเป็นเจ้าของใน สิ่งที่เป็นสาธารณะ การให้ความสำคัญกับส่วนรวมหรือสิ่ง สาธารณะซึ่งในสังคมจะต้องมี เช่น สวนสาธารณะ ทาง หลวง อาคาร โดยสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นของส่วนรวมเป็นของ ใช้ร่วมกัน เป็นเจ้าของร่วมกันทั้งสังคม

ความหมายเบื้องต้นสอดคล้องกับนิยามของ ราชบัณฑิตยสถาน (2522) ซึ่งให้ความหมายจิตสำนึกทาง สังคมหรือจิตสำนึกสาธารณะ คือ การตระหนักรู้และ คำนึงถึงส่วนรวมร่วมกัน หรือการคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วม สัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกัน ขณะที่สำนักงานคณะกรรมการ วิจัยแห่งชาติให้ความหมายว่าเป็นการรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระ และเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อ ประเทศชาติมีความสำนึกยึดมั่นในระบบคุณธรรมและ จริยธรรมที่ดีงามละอายต่อสิ่งผิดเน้นความเรียบร้อย ประหยัดและมีความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

จิตสาธารณะนับได้ว่าเป็นคุณลักษณะที่สำคัญใน การพัฒนาคนให้เป็นผู้มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และสร้างสรรค์ สังคมให้เป็นสุข ในปัจจุบันจิตสำนึกสาธารณะ เป็นประเด็น ที่อยู่ในความสนใจของคนในสังคมอย่างกว้างขวาง

เนื่องจาก สังคมจะพัฒนาไปได้อย่างยั่งยืนคนในสังคมต้องร่วมมือร่วมใจกัน เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวคนมีจิตสำนึกที่จะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมรักและหวงแหนทรัพยากรท้องถิ่น และสาธารณสมบัติของชุมชนเองซึ่งอาจไปหมกมุ่นกับอบายมุขในปัจจุบันสังคมไทยกำลังประสบปัญหามากมายจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) ได้คาดหวังให้สังคมไทยเป็นสังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ ซึ่งการที่สังคมจะมีสภาพตามที่คาดหวังดังกล่าวได้นั้น คนในสังคมต้องเป็นคนที่มี คุณภาพ เป็นคนดีคนเก่งถึงพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย เคารพกฎหมาย มีความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกเป็นสาธารณะ (แผนงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมเด็กและเยาวชนไทย, 2549)

กลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรีนับได้ว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในวันหน้า และออกไปทำงานรับใช้สังคม การปลูกฝังจิตสาธารณะในกลุ่มนักศึกษาปริญญาตรีจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะในการทำงานจะต้องรู้จักเสียสละ ร่วมแรง ร่วมใจ มีความร่วมมือในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมหรือการคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกัน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาจิตสำนึกสาธารณะของจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบจิตสำนึกสาธารณะของจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ได้แก่ เพศ อายุ สาขา และระดับชั้น

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้อมูลที่ได้จะเป็นแนวทางในการปลูกฝังดำเนินชีวิตแก่วัยรุ่นให้อยู่ในสังคมอย่างมีความรับผิดชอบ เสียสละ และทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

2. เป็นแนวทางในการพัฒนานักเรียนอันมีส่วนช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม และสร้างสรรค์สิ่งต่างๆที่จะส่งผลให้เกิดประโยชน์สุขแก่สังคม

4. ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร

เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอธัญบุรี จาก 3 มหาวิทยาลัยคือมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มหาวิทยาลัยอีสต์เทรนนอร์เอเชีย จำนวน 35,480 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตอำเภอธัญบุรี จำนวน 400 ตัวอย่างทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

- เพศ
- อายุ
- สาขา
- ระดับชั้น

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) จิตสำนึกสาธารณะ จิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

แบ่งออกเป็น

1. ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง
2. ด้านสังคม
3. ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
4. ด้านรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ

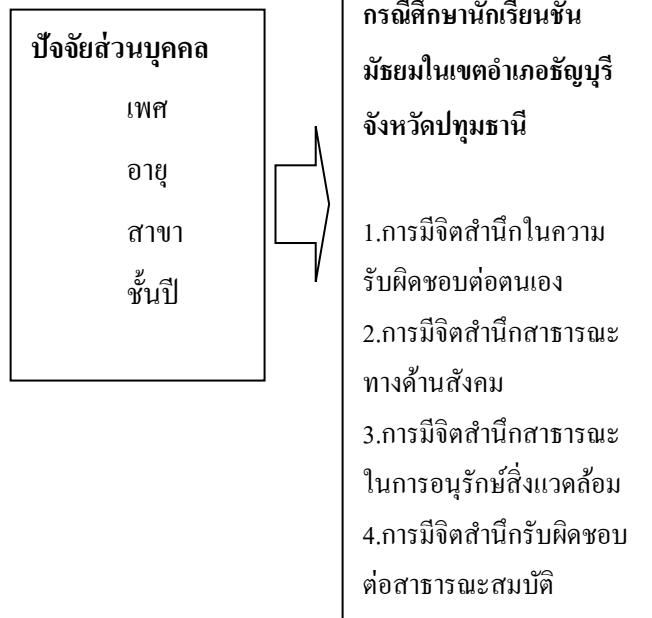
5. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอชัยบุรี จังหวัดปทุมธานี

กรอบแนวความคิด

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

6. สมมติฐานการวิจัย

1. เพศที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีจิตสำนึกสาธารณะของจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอชัยบุรี จังหวัดปทุมธานีที่แตกต่างกัน
2. อายุที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีจิตสำนึกสาธารณะของจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอชัยบุรี จังหวัดปทุมธานีที่แตกต่างกัน
3. สาขาที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอชัยบุรี จังหวัดปทุมธานีที่แตกต่างกัน
4. ระดับชั้นที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอชัยบุรี จังหวัดปทุมธานีที่แตกต่างกัน

7. นิยามศัพท์

จิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง การมีความรับผิดชอบต่อของนักศึกษาในด้านต่างๆ เช่น มีความประหยักรู้จักความพอดี การประพฤติตัวให้เหมาะสม ละเว้นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหาย การมีความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบและเกิดความเสียหายต่อส่วนรวม

จิตสำนึกสาธารณะทางด้านสังคม หมายถึง ความรับผิดชอบต่อของนักศึกษาที่มีต่อครอบครัว การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในสังคม การให้ความเคารพในสิทธิซึ่งกันและกัน ซึ่งรวมไปถึงการเลือกปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของสังคม การปฏิบัติตนตามกฎหมายบ้านเมือง การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรม ประเพณีที่มีอยู่ในสังคมของนักศึกษา และที่สำคัญคือการตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการมีคุณธรรม จริยธรรม

จิตสำนึกสาธารณะในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หมายถึง การปลูกฝังความรัก ความรับผิดชอบของนักศึกษา และการตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่อย่างจำกัด ด้วยการให้สอยทรัพยากรอย่างประหยัด ไม่เห็นแก่ตัว ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี รู้จักการดูแลรักษาให้สิ่งแวดล้อมนั้น คงอยู่ ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การบูรณาการสิ่งแวดล้อม กิจกรรมปลูกป่า กิจกรรมเดินรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กิจกรรมค่าย การจัดตั้งชมรม ชุมนุม อาสาสมัคร กิจกรรมดูแลรักษาความสะอาดพื้นที่ต่างๆ ในชุมชน

การมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ หมายถึง การดูแลรักษาสาธารณะสมบัติ ของนักศึกษา เช่น โทรศัพท์สาธารณะ หลอดไฟที่ให้แสงสว่างตามถนนหนทาง แม้แต่การประหยัดน้ำประปา หรือไฟฟ้า ที่เป็นของส่วนรวม โดยให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าตลอดจนช่วยดูแลรักษาให้ความช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก หรือผู้ที่ร้องขอความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้ ตลอดจนร่วมมือกระทำเพื่อให้เกิดประโยชน์หรือช่วยกันแก้ปัญหา แต่ต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนร่วม

8.สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างพบว่า นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 55.3 เป็นเพศหญิง ส่วนมากร้อยละ 48.6 อายุ 20-21 ปี โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 73.1 ศึกษาสายสังคมศาสตร์ รองลงมาร้อยละ 26.9 ศึกษาสายวิทยาศาสตร์และร้อยละ 25 ศึกษาอยู่ระหว่างชั้นปีที่ 1-4 (รายละเอียดดังข้อมูลตารางที่ 1)

เมื่อพิจารณาระดับจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาปริญญาตรี ในเขตอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานีด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านสังคม ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และด้านความรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติโดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 เมื่อจำแนกรายด้านพบว่ามี

ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2 ด้านคือด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและ ความรับผิดชอบต่อสังคม ส่วนด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และด้านความรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ทั้งนี้พบว่าระดับจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษา ทั้งเพศหญิงและเพศชายโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนระดับจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามอายุโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยอายุที่ได้ระดับจิตสำนึกสาธารณะสูงสุดคือได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 ระดับจิตสำนึกสาธารณะของปริญญาตรี ในเขตอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามสาขาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และระดับจิตสำนึกสาธารณะของปริญญาตรี ในเขตอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามชั้นปีโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยชั้นปีที่ได้ระดับจิตสำนึกสาธารณะสูงสุดคือได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 (รายละเอียดตารางที่ 2)

ผลการทดสอบสมมุติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยภูมิหลังของนักศึกษาปริญญาตรีในเขตอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานีกับระดับจิตสำนึกสาธารณะ

จากการทดสอบเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยภูมิหลังของนักศึกษาปริญญาตรี ในเขตอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านสังคม ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และด้านความรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ มีผลสรุปดังนี้

1. นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีระดับจิตสำนึกสาธารณะของปริญญาตรี ในเขตอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานีจำแนกตามเพศ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน แต่มีด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความรับผิดชอบต่อ

สาขาระยะสมบัติ และด้านสังคมมีความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. นักศึกษาที่อายุต่างกันมีระดับจิตสำนึกสาธารณะของปริญญาตรี ในเขตอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานีจำแนกตามอายุ ด้านสังคม ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และด้านความรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติแตกต่างกัน มีเพียงด้านความรับผิดชอบต่อตนเองที่พบความไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. นักศึกษาที่มีสาขาต่างกันมีระดับจิตสำนึกสาธารณะของปริญญาตรี ในเขตอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานีด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง และด้านความรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ ไม่แตกต่างกัน มีเพียงด้านสังคม และด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. นักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกันมีระดับจิตสำนึกสาธารณะด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านสังคม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และด้านความรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (รายละเอียดดังตารางที่ 3)

9.อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

จิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาในภาพรวม พบว่า นักศึกษามีจิตสำนึกสาธารณะอยู่ในระดับมาก โดยระดับจิตสำนึกสาธารณะด้านความรับผิดชอบต่อตนเองมากที่สุด รองลงมาคือด้านสังคม ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และด้านความรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติน้อยที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าน้อยคือ ร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมด้วยวิธีการที่ไม่ขัดต่อกฎหมายให้ความช่วยเหลือผู้ที่ร้องขอความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้ ใช้

พลังงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด รู้คุณค่าของพลังงาน และมีความประหยัดรู้จักความพอดี ซึ่งเป็นที่สังเกตว่าด้านที่มีระดับจิตสาธารณะสูงมักจะเป็นด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนหาความรู้ การประพฤติตัวให้เหมาะสม ทำงานที่รับมอบหมายให้สำเร็จ มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ละเว้นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหาย สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีความประหยัดรู้จักความพอดี และความตรงเวลา ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของสังคมในปัจจุบันสอดคล้องกับการศึกษาของสุภัทรา ภูมิรัตน์ นาวาลี (2547) ได้ศึกษาปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาจิตสำนึกต่อสังคมของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่สำคัญมี 3 ประการแรก เรียงตามลำดับคือ กระบวนการพัฒนาจิตสำนึกต่อสังคมจากเพื่อน ความเสมอภาคในกาทำกิจกรรม และกระบวนการพัฒนาจิตสำนึกต่อสังคมจากครอบครัว จะเห็นได้ว่าในการพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของเยาวชนนั้นต้องได้รับความร่วมมือจากสถาบันครอบครัว และสถาบันการศึกษาอีกทั้งต้องมีความสม่ำเสมอในการทำกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของวันรุ่นนอกจากนี้ชุมชนยังมีบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาสำหรับจิตสำนึกสาธารณะแนวทางการพัฒนาจิตสำนึกด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาเพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์เกิดความตระหนักในคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยยึดแนวทางและวิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้แก่ การถนอมรักษา การฟื้นฟู การลดปริมาณของเสีย การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งาน การสงวนและนำสิ่งอื่นมาใช้ทดแทน การสำรวจทรัพยากร และการประดิษฐ์ของเทียมขึ้นใช้ (ศศิณา ภาธา, 2550: 284-285)

สำหรับจิตสำนึกสาธารณะด้านสังคมจะเห็นได้ว่าสังคมไทยในปัจจุบันค่อนข้างอ่อนแอ เนื่องจากโครงสร้าง

ของสังคมหลายๆ ด้านมีปัญหา เช่น ปัญหาการเมือง เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม จริยธรรม เป็นต้น ปัญหาเชิงโครงสร้างดังกล่าวอาจแก้ไขได้หากมุ่งเน้นการแก้ปัญหาไปที่ต้นตอของปัญหานั้นคือคน คนที่มีลักษณะที่จะช่วยพัฒนาแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ควรเป็นคนที่มิจิตสำนึกอาสา จิตสำนึกสาธารณะ เพื่อเป้าหมายการปลดปล่อยสังคมออกจากปัญหาต่างๆ คนที่มีจิตสำนึกอาสา คือคนที่กระทำด้วยความเต็มใจหรือสมัครใจ เป็นการเสนอตัวเข้าทำภารกิจใดๆ รวมถึงการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเมตตา กรุณา จิตอาสา การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การให้ เป็นต้น (สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร, 2552: 119) ส่วนคนที่มี จิตสำนึกสาธารณะ คือคนที่ตระหนักรู้ตนที่จะทำสิ่งใดเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เป็นจิตที่คิดสร้างสรรค์ คือคิดในทางที่ดี ไม่ทำลายบุคคล สังคม วัฒนธรรม ประเทศชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกุศลและมุ่งทำกรรมดีที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม (อริสา สุขสม, 2552: 5)

ส่วนข้อเสนอแนะและปัญหาที่พบว่านักศึกษามี จิตสำนึกสาธารณะในด้านความรับผิดชอบต่อสาธารณะ สมบัติน้อยที่สุด ควรมีการปลูกฝังและชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการมีจิตสำนึกสาธารณะในด้านความรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขของนักศึกษาในอนาคตโดยเฉพาะอย่างยิ่งความรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ เป็นคุณสมบัติของบุคคลที่หน่วยงานต่างๆต้องการ

10. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. มหาวิทยาลัยควรนำผลการศึกษาเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการวางแผนการสอนและปลูกฝังการมีจิตสำนึกสาธารณะในตัวนักศึกษา
2. ผลการวิเคราะห์ที่ได้สามารถนำไปใช้ในการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อให้เป็นจุดแข็งของมหาวิทยาลัยฯ ในด้านการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีอัตลักษณ์ในเรื่องจิตสำนึกสาธารณะ
3. มหาวิทยาลัยควรจัดให้มีการจัดกิจกรรมและโครงการเพื่อให้นักศึกษาและบุคคลทั่วไปได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีจิตสำนึกสาธารณะ

11.เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2545).

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9

พ.ศ.2545-2549, กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี

ราชบัณฑิตสถาน(2525) **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิต 2525**

พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์พิมพ์ลักษณ์

ศศิณา ภาธา.(2550). **ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.**

กรุงเทพมหานคร: บริษัท ส.เอเชียเพรส (1989) จำกัด.

สุภัทรา ภูษิตร์ตนาวัลี(2547) **ปัจจัยและผลกระบวนการที่เอื้อ**

ต่อการพัฒนาจิตสำนึกต่อสังคมของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สัญญา สัญญาวิวัฒน์.(2549). **จิตสำนึกเพื่อส่วนรวมเชิง**

พุทธ. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการประจำปีของเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษา เขตภาคกลางเพื่อพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย, จิตสำนึกเพื่อส่วนรวม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร (2552). **ถนนบัณฑิตอาสา: 40 ปี**

สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร. กรุงเทพมหานคร:
สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อริสา สุขสม. (2552) การพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะเพื่อ

ชุมชน (ออนไลน์). <http://rc.nida.ac.th/การพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะเพื่อชุมชน...โดย%20อ.อริสา%20%20สุขสม.pdf>, 17 กุมภาพันธ์ 2558.

12.ภาคผนวก

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	186	44.7
หญิง	230	55.3
รวม	416	100.0
2. อายุ		
18-19 ปี	122	29.3
20-21 ปี	202	48.6
22-23 ปี	92	22.1
รวม	416	100
3. สาขา		
สาขาสังคมศาสตร์	304	73.1
สาขาวิทยาศาสตร์	112	26.9
รวม	416	100
4. ชั้นปี		
ปี 1	104	25
ปี 2	104	25
ปี 3	104	25
ปี 4	104	25
รวม	416	100

ตาราง 2 ระดับจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาปริญญาตรี

ด้าน	\bar{x}	S.D.	ระดับ จิตสำนึกสาธารณะ
1. ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง	3.79	0.647	มาก
2. ด้านสังคม	3.52	0.720	มาก
3. ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.41	0.784	ปานกลาง
4. ด้านความรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ	3.28	0.786	ปานกลาง
รวม	3.50	0.754	มาก

ตาราง 3 การทดสอบระดับจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาปริญญาตรี อำเภอธัญบุรี ปทุมธานีด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านสังคม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และด้านความรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ จำแนกตามเพศ อายุ สาขา ชั้นปี

ระดับจิตสำนึกสาธารณะ	เพศ		อายุ		สาขา		ชั้นปี	
	t	p-value	F	p-value	t	p-value	F	p-value
ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง	-3.962	0.00	2.332	0.10	3.623	0.00	10.961	0.00
ด้านสังคม	-3.051	0.03	13.335	0.00	1.622	0.10	19.911	0.00
ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	-2.748	0.07	13.335	0.00	2.139	0.03	11.051	0.00
ด้านความรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ	-3.611	0.00	20.763	0.00	-1.848	0.06	27.426	0.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05